

Kwaliteitsborging vraagt andere mindset



Met de komst van de Omgevingswet in 2022 krijgt de bouw ook te maken met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het leveren van aantoonbare kwaliteit wordt hiermee nog belangrijker voor uitvoerende partijen. Dat lukt niet door louter procedures verder aan te scherpen en uit te breiden. Het vraagt ook een andere mindset bij de mensen zelf: je pro-actief opstellen en bereid zijn tot samenwerken en kennisdelen met in- en externe partijen. Dat is even wennen, maar de Stichting Kennisoverdracht, Onderzoek en Ontwikkeling Bouwprocesmanagement (SKOOB) biedt de helpende hand.

Tekst ing. Frank de Groot

Beeld Ina Vrinssen



De kerndocenten van SKOOB, met van links naar rechts: Erik Faasen (Soft Skills), Frank Scherrenberg (Procesmanagement), Hajé van Egmond (Cursusleider), Peter Kuindersma (Innovatie) en Jan Pieter van Dalen (Techniek).

De term ‘soft skills’ vliegt een paar keer over de tafel. Oei, is dat niet te soft voor de stoere mannen en vrouwen in de bouw? “Dat lijkt misschien zo, maar sociale vaardigheden en ontwikkeling van emotionele intelligentie zijn onontbeerlijk bij kwaliteitsborging. Zonder goede interactie tussen mensen is kwaliteitsborging kansloos”, zegt Erik Faasen, kerndocent Soft Skills bij SKOOB. “We hadden vijf jaar geleden een hoofduitvoerder in onze opleiding. Hij is nu bedrijfsleider, doordat zijn nieuw verworven skills hem verder hebben gebracht.” En de kennis van techniek? “Uiteraard is die net zo belangrijk. Maar met alleen theoretische kennis kun je geen kwaliteit borgen. In de bouw werk je in- en extern in teams. Dan moet je dus kunnen samenwerken en kennis kunnen delen. Innovatie is zowel technische als sociale innovatie”, zegt Jan Pieter van Dalen, kerndocent Techniek bij SKOOB.

Achtergrond

De Stichting Kennisoverdracht Onderzoek en Ontwikkeling Bouwprocesmanagement is opgericht in 2011 door aannemers, installateurs en adviseurs. Drijfveer hierbij is geweest dat de kennis en ervaring over bouwprocesmanagement in het reguliere (HBO-)onderwijs te gefragmenteerd is en er behoefte is aan professionals die genoeg weten en alles kunnen overzien. De stichting is een samenwerking tussen bouwbedrijfsleven, installatiebranche en hogescholen.

De bouwprocesmanager organiseert, coördineert en leidt (delen van) het totale bouwproces. Van Dalen: “Een bouwprocesmanager moet daarom een brede technische kennis hebben, verbanden zien in een planning die anderen niet zien, een vooruitziende blik hebben in de voortgang van de processen en de vaardigheden hebben om van een bouwteam ‘een team’ te maken.”

SKOOB heeft de post-HBO-opleiding ‘Bouwprocesmanagement’ ontwikkeld vanuit de gedachte dat men dergelijke kennis en vaardigheden niet kan leren uit schoolboeken. De opleiding wordt daarom verzorgd door docenten met veel ervaring uit de praktijk. De trainingen zijn gebaseerd op concrete bouwplannen.

Soft skills

Nog even terug naar de soft skills: wat kunnen we hiermee in de dagelijkse praktijk? Erik Faasen legt het uit: “We moeten leren om ons kwetsbaar op te stellen en naast onze sterke, ook onze zwakke punten te benoemen. Wanneer je elkaars sterke en zwakke punten kent, kun je daar op inspelen. Dat leidt tot synergie. Daarnaast moeten we leren samenwerken en zaken uit handen geven. Sommigen hebben zo’n groot verantwoordelijkheidsgevoel dat ze alles naar zich toetrekken en de rest van het

Post-HBO-opleiding 'Bouwprocesmanagement'

Projecten uit de praktijk vormen het hart van de opleiding. De projectrisico's worden vanuit verschillende gezichtspunten geanalyseerd om een integraal plan van aanpak op het gebied van techniek, proces en bouwmanagement op te stellen. De projecten worden ook gebruikt om een specifiek onderwerp binnen deze thema's te belichten.

De opleiding wordt afgerond met het in teamverband opstellen en presenteren van een integraal werkstuk op basis van een project van de deelnemers. De deelnemer toont hierin zijn persoonlijke ontwikkeling en zijn voortschrijdend inzicht in het werk van de bouwprocesmanager.

Inhoudelijk

De totale studie duurt ongeveer één jaar

en bestaat uit drie blokken van elk zeven lesdagen met zes lessen. Het vierde lesblok wordt gevormd door het eindwerkstuk. De lessen van blok 1 vinden wekelijks plaats. Die van blok 2 tot en met 4 tweewekelijks. De groepsgrootte was de afgelopen jaren ongeveer twaalf tot zestien personen. De opleiding wordt afgerond met een individuele opdracht waarin een vraagstuk vanuit de eigen organisatie wordt onderzocht en voorstellen voor verbetering worden gedaan. De leslocatie is wisselend bij Kasteel Woerden, Hotel Belmont 50/50 (Ede) en op deelnemerslocaties door het hele land. De zevende leergang start op 3 november 2020. Daarvoor kunt u zich nog inschrijven.

Informatie: www.skoob.nl.

leidt tot een daling van de faalkosten." Kwaliteitsborging raakt ook het vlak van risicomanagement. "Niet voor niets is straks vier weken voor de start van de bouw bij het indienen van een 'melding bouwactiviteit' bij het bevoegd gezag, ook een borgingsplan noodzakelijk. Dit plan bestaat uit een beoordeling van risico's. Die kun je alleen benoemen als het hele team zijn kennis heeft ingebracht", aldus Van Dalen.

Bouwprocesmanager

De vraag dringt zich op wie de rol van bouwprocesmanager op zich gaat nemen. Van Dalen: "Dat kan de projectleider zijn of bijvoorbeeld de hoofduitvoerder. Maar het kan ook een externe adviseur zijn. Belangrijk is dat de bouwprocesmanager het belang van het project boven het bedrijfsbelang stelt. Dat moet hij ook uitstralen naar neven- en onderaannemers, anders krijg je al snel scheve gezichten. Daarom is die communicatie ook zo belangrijk. Hoe krijg je iedereen mee in die gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welslagen van een project?"

Faassen vult aan: "De teamleden moeten ook inzien dat het een win-win-situatie is. Door goede samenwerking neemt het 'gedoe' tijdens de uitvoering af. Een hoofduitvoerder is nu een groot deel van zijn tijd kwijt met problemen oplossen. Die tijd kan hij beter stoppen in optimalisatie van het bouwproces." Ook BIM komt aan bod tijdens de leergang. "Uiteraard is BIM een belangrijke tool bij samenwerking, evenals LEAN en 3D-visualisatie. Maar we gaan de techniek achter BIM niet uitleggen."

Interne kwaliteitsborging

SKOOB biedt sinds kort ook de opleiding 'Interne kwaliteitsborging' aan. Vanuit de ontwikkelingen rondom de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden kwaliteitsregisseurs/-managers, oftewel interne borgers, steeds belangrijker. Bijvoorbeeld interne borgers op het gebied van constructieve veiligheid, brandveiligheid en bouwfysica. Deze borgers hebben de zorg over de kwaliteit van het eigen werk en de controle daarop. Ze zijn ook aanspreekpunt van de onderaannemers en werken samen met de externe kwaliteitsborger voor het hele bouwplan. In een opleiding van vier dagen worden werknemers opgeleid om deze rol te vervullen. De tweede leergang start in januari 2021. Van Dalen besluit: "Van hieruit kun je ook doorgroeien naar bouwprocesmanager. Onze boodschap is dan ook: zorg dat je bent voorbereid op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Want uitsstel betekent geen afstel!"

team in zijn schulp kruipt. Maar zo kun je de sterke kansen van je teamleden niet benutten. Daarom leren wij mensen ook om zich proactief op te stellen en in verbinding te blijven met de andere partijen."

Jan Pieter van Dalen vult aan dat kwaliteitsborging zich op diverse scopes richt binnen de planbeoordeling: algemeen bouwkundig, con-

structieve veiligheid, brandveiligheid, bouwfysica, installaties en toezicht op de bouw.

"Teamleden kunnen nooit gespecialiseerd zijn in alle scoops. Dus moet je van elkaars kennis gebruikmaken. Ook moeten al die scoops integraal in een plan worden opgenomen. Dat vraagt een optimale afstemming van alle bouw- en installatiedelen. Procesoptimalisatie

